

Recenzja pracy doktorskiej ks. mgr lic. Grzegorza Kiełbasy pt. „Eklezjalny i eklezjotwórczy wymiar sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego w nauczaniu papieża Benedykta XVI”, napisanej pod kierunkiem ks. dra hab. Marka Kluza, prof. UPJPII, na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie.

Odkrywanie i rozpoznawanie znaczenia Kościoła w religijno-moralnej egzystencji chrześcijanina stanowi fundamentalne wyzwanie teologicznych badań. Osobowe zjednoczenie człowieka z Bogiem dokonuje się przede wszystkim przez wiarę i sakramenty święte. „Wiara i sakramenty to dwa uzupełniające się aspekty życia kościelnego. Wzbudzona przez głoszenie słowa Bożego, dzięki łasce wiara karmi się i wzrasta w spotkaniu ze zmartwychwstałym Panem, które realizuje się w sakramentach”¹. Teologiczną analizę tego zagadnienia podjął ks. mgr lic. Grzegorz Kiełbasa w recenzowanej rozprawie doktorskiej. Problem niniejszej rozprawy zawarty został w jej tytule, który ukazuje dwa miary tego zagadnienia - eklezjalny i eklezjotwórczy. Pierwszy przymiotnik ukazuje znaczenie sakramentów w życiu Ludu Bożego, drugi ich rolę w formacyjną wspólnoty Kościoła. Określenie problemu pracy w jej tytule jest poprawne pod względem metodologicznym i interesujące merytorycznie.

1. Układ treści.

Analityczne rozwinięcie i uzasadnienie tytułowego problemu Autor zawarł w czterech w czterech rozdziałach swej rozprawy, które poprzedza Wstęp, i wieńczy Zakończenie. W pierwszym rozdziale podjęty został problem „Kościół i Sakramenty święte”. Analizy tego problemu rozpoczyna biblijny obraz Kościoła, poprzez ukazanie Kościoła jako Rodziny Bożej, organizmu, społeczności Ducha Świętego, sakramentu, biblijnego ujęcia sakramentów oraz znaczenia w nich skuteczności Bożej łaski, podkreślenie sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego i sakramentalnych podstaw życia chrześcijańskiego w Kościele. Rozdział drugi nosi tytuł „Chrzest święty jako fundament życia chrześcijańskiego i brama otwierająca do innych sakramentów”. Analizy tego rozdziału rozpoczyna ukazanie sakramentu chrztu w ujęciu biblijnym, następnie próba odpowiedzi na

¹ Benedykt XVI, Adhortacja Apostolska *Sacramentum Caritatis*, nr 6.

pytanie „Czym jest chrzest święty?” udzielany dzieciom i dorosłym, wyakcentowanie nierozdzielności chrztu i wiary, Wielkiego Postu i katechumenatu jako „drogi chrzcielnej”, eklezjalnych skutków chrztu świętego, zadań i obowiązków ochrzczonych w Kościele oraz wyjaśnienie eklezjalnej symboliki chrzcielnej.

W trzecim rozdziale podjęto zagadnienie: „Duch Święty w życiu Kościoła i Jego wylanie darów w sakramencie bierzmowania”. Uzasadnienie tego zagadnienia koncentruje się na problemach: Duch Święty w nauczaniu św. Pawła Apostoła, Kim Jest Duch Święty?, Duch Święty objawia nam Kościół, czym jest sakrament bierzmowanie?, rozdzielny schemat chrztu i bierzmowania, dary, charyzmaty i owoce Ducha Świętego, bierzmowany jako uczeń i apostoł Chrystusa w Kościele. Rozdział czwarty zatytułowano: „Eucharystia jako Sakrament Najświętszego Ciała i Krwi Pańskiej”. Analizy rozpoczyna problem: Eucharystia w Piśmie Świętym, po nim podjęto zagadnienie – Eucharystia sakramentem miłości, następnie Eucharystia jako źródło i szczyt życia Kościoła, Eucharystia tworzy Kościół,, Eucharystia i Słowo Boże, niedzielna Eucharystia centralnym elementem chrześcijańskiego życia, adoracja i pobożność eucharystyczna. Układ treści recenzowanej rozprawy doktorskiej stanowi merytoryczne uzasadnienie zawartego w tytule problemu.

Analizy poszczególnych rozdziałów rozwijają i uzasadniają skuteczność oddziaływania sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego w tych dwóch wymiarach: eklezjalnym – jako dar powierzony przez Boga Kościołowi oraz eklezjotwórczy – jako zadanie Kościoła do budowania Mistycznego Ciała Chrystusa. Uzasadnienie tych wyzwań Autor rozprawy opiera na analizie dokumentów papieża Benedykta, stanowiące podstawowe źródło badawcze tej pracy. Baza źródłowa poszerzona jest o liczne dokumenty nauczania Kościoła powszechnego – zwłaszcza Soboru Watykańskiego II oraz nauczanie papieży: św. Jana XXIII, św. Pawła VI, św. Jana Pawła II oraz Franciszka. Analizy rozprawy akcentują chrystocentryzm jako naczelną ideę spojrzenia na sakramenty wtajemniczenia, gdyż to Chrystus jest „drogą, prawdą i życiem” (J 14,6) w dążeniu człowieka do zbawienia. Zjednoczenie z Chrystusem stanowi bowiem stabilny fundament skuteczności ludzkiej formacji sakramentalnej stanowiącej motywację bycia aktywnym członkiem Kościoła. Autor rozprawy odwołuje się do nauczania polskiego Kościoła, który w swoim programie duszpasterskim ukazał wartość i skuteczność sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego. Szkoda tylko, że w pracy nie ukazano praktycznego zaangażowania Polaków w życie